

Gazetemizin bu sayısında üç büyük ilimizin şube başkanlarıyla röportaj yapmayı kararlaştırdık ve başkanlara aşağıdaki soruları yönelttik.

1. Kuruluşumuzdan günümüze kadar geçen 4 ayı aşkın süre içerisinde sendikamız Eğitim-Sen'in izlediği mücadele çizgisi ve bu çizginin kamu çalışanlarının mücadelesine olumlu olumsuz yansımaları konusunda bir değerlendirme yaparmısınız.

2. Bilindiği gibi kamu çalışanları geçen 5 yıllık süre içerisinde, olmadığı iddia edilen sendika kurma hakkını dışıyla tırnağıyla mücadele ederek almış ve bu hak çeşitli yargı organlarında (Damaş, Yargıtay vb.) verilen çok sayıda kararla da tescil edilerek sendikamızın yasal olup olmadığı tartışılır olmaktan çıkmıştır. Böylece sendikal hak ve özgürlükler mücadelesi yeni bir döneme girmiştir. 20 Aralık başlıyarak dönem kuşkusuz kamu emekçileri açısından TİS ve GREV hakkının yeni mücadele biçim ve araçlarıyla elde edileceği bir dönem olarak yaşanırken siyasal iktidar, kamu emekçileri sendikalarına yönelik kapsamlı bir siyasi saldırı başlattı. Anayasa değişikliği paketi, mülki amirlere sendika kapatma yetkisinin verilmesi, Yargıtay Hukuk Daireleri Kurulu'nca Tüm Haber-Sen'in kapatılmasına karar verilmesi bu saldırıların başlıcaları. Saldırıların bu dönemde yoğunlaşması bir rastlantı mı? Kamu çalışanları bu saldırıları nasıl bir mücadele hattı izleyerek boşa çıkartabilir.

3. Kamu çalışanları sendikalarının var olup olmama mücadelesinin verileceği bu kritik günlerde sendikamız Eğitim-Sen bir kongre süreci de yaşamaktadır. Eğitim-Sen kongre sürecinin kamu çalışanları mücadelesinin geleceği açısından taşıdığı önem konusunda neler söyleyebilirsiniz?

EĞİTİM-SEN Ankara 1 No'lu Şube Eski Başkanı KEMAL ÜNAL'ın Yanıtları

Dört aylık bir geçmişi olan sendikamız EĞİTİM-SEN'in mücadele çizgisini ele alıp bir yargıya varmadan önce, EĞİTİM-SEN öncesi sendikal oluşum sürecinin ve sonraki sürecin dikkate alınması gerekmektedir. Bunlardan soyutlanarak yapılacak bir çizgi değerlendirmesinin objektif olamayacağı düşüncesindeyim. EĞİTİM-SEN oluşumu eğitim emekçilerinin ve diğer kamu emekçilerinin örgütlenme ve mücadelesine önemli aynı zamanda anlamlı katkılarda bulunmuştur.

Bir kere eğitim emekçilerinin örgütlenme ve mücadelesinin önünde duran ayrılık engeli ortadan kaldırılmıştır. Bu birlik, PLATFORM-ESGÜDÜM şeklinde ayrışma eğilimindeki kamu çalışanları sendikalarının geri dönüşmesi zor bir toplulaşmaya gitmesini engellemiştir.

EĞİTİM-SEN, 1990-1995 yılları arasında, öz itibarıyla aynı amaçlar için farklı mücadele yöntemlerini öne çıkaran (daha çok önem veren), kendine göre örgütsel tarz ve kültür yaratan iki ayrı örgütün, EĞİTİM-SEN ve EĞİTİM-İŞ'in varetmiş olduğu bir örgütlülüktür. Bu örgütlülüğe geçmiş dönemin kültürü, tarazi yanısıracaktır. Bunu doğal görmek ve olgunlukla karşılamak gerekir. Birleşme sonrası birleşme, beklemeye olduğu gözleniyor. Bu işe dönük çalışmanın öne çıkmasından (zorunlu olarak), birleşmeden kısa bir süre sonra seçim atmosferine girilmesinden kaynaklanıyor. Bu geçici bir durum olarak kavranmalıdır.

Mücadele anlayışının, mücadele tarzının ve sendikal söylemin ortaklaşması hedefinde kısa sürede sonuç almak (hele de bir kaç aylık sürede) kolay değil. Esasında bu konuda yapılacak aşırı zorlanmalar da doğru değil. Sendikalarda farklı anlayışların olmasını doğal karşılamak, bir zenginlik olarak kabullenmek gerekir. Bu konuda yapılması gerekenler, iç eğitim, herkesin kendi ifade edebileceği, dinleneceği/dinleteceği demokratik zeminleri yaratmak, en önemlisi de somut durumun somut tahliilinden hareketle, örgütün ve mücadelenin ihtiyaçları doğrultusunda örgütün bütününe kapsayan, etkinlikleri ve faaliyetleri geliştirmek. Ancak bu sayede kaynaşma, bütünleşme ve ortak bir perspektif yakalanabilir.

Son dönemde kamu çalışanlarına yönelik devlet saldırısı oldukça dikkat çekicidir. Saldırıların bu dönemde olması bir rastlantı değil, bilakis planlı bir saldırıdır. Uzun zamanlı demokratikleşme paketi ve kamu çalışanları ile ilgili yasal düzenleme yapılacağı şeklindeki söylemlerin bir oyalama taktiği olduğunun kamu çalışanlarca aydınlatılması, kamu çalışanlarının sendikal hakları kazanma ve kullanma konusundaki kararlılıklarını işveren devleti tedirgin etmiştir. Hele de bu kararlılık 20 Aralık'ta olduğu gibi nitelikli ve kitlesel bir gücü ortaya çıkarmaya başlayınca devlet işin ciddiyetini kavramaya başlamış, önlemler (!) almaya girişmiştir.

Son dönemlerde Kamu Çalışanları Sendikaları'nın üye ve yöneticilerine yönelen sürgün, kıyım ve diğer cezalar bu önlem(!)lerin sonucudur.

Bu saldırılar, meşruiyeti yasalı tartışılmaz bir durumda olan sendika tüzel kişiliklerimizi yoketme girişimlerine kadar vardırırmıştır. TÜM HABER-SEN'in kapatılması karar bu saldırıların kamu çalışanlarının bütününe yönelik bir saldırı provası niteliğindedir.

Bütün bunlar olurken, hükümet de sendikal haklarımızı yok sayarak Anayasa maddesi değişikliği ve bu değişikliğin getireceği baskı ve yasaklamalarla sendikalarımızı, faaliyetlerimizi bir cendereye sokmak istiyor.

Hakkımızda verilen ferman durumun ciddiyetini ortaya koyuyor. Geleceğimizi yok etmek isteyen bir saldırıların boşa çıkarmak için örgütü gücümüze güvenmekten, bu gücü seferber etmekten başka yolumuz yok.

İçinde bulunduğumuz bu ciddi duruma ilişkin kararlı bir şekilde tavır almak kararı koymak, bu bağlamda programlanan KÇSKK'nın 6 Haziran'da başlayıp 15-16-17-18 Haziran günlerinde devam edecek eylem ve etkinliklerini sonuç alıcı tarzda yaşama geçirmek tarihsel bir görev olarak önümüzde duruyor.

Kamu çalışanlarının sendikal hak ve özgürlükler mücadelesinde eğitim emekçilerinin önemli bir yeri olduğu biliniyor. Geride bırakılan yaklaşık 5 yıllık süreç ortaya çıkan mücadele deneyimleri bunun bir göstergesi. İçinde bulunduğumuz dönemde ve gelecekte de eğitim emekçilerinin ve örgütülüğünün bu öneme denk düşen bir işlev görmesi zorunludur.

Kamu çalışanları mücadelesi açısından önemli ve zor günlerin yaşandığı şu dönemde EĞİTİM-SEN'in bir kongre süreci yaşıyor olması önemli bir olgudur. EĞİTİM-SEN'in bu kongreden daha da güçlenerek çıkması hem eğitim emekçilerinin hem de kamu çalışanlarının mücadelesine ivme kazandıracak bir gelişme olacaktır.

Eğitim emekçilerinin bunun bilincinde olduğunu biliyor, kazananın EĞİTİM-SEN ve eğitim emekçilerinin mücadelesinin olduğu bir kongre diliyorum. ■

EĞİTİM-SEN İstanbul 1 No'lu Şube Başkanı SERVET ÖNCÜ'nün Yanıtları

Ülkemizde yaşanan siyasal-toplumsal olgular egemen sınıfları da; işçi-emekçi sınıfları da önemli bir dönüm noktasına getirmiştir. Yaşanan siyasal-ekonomik kriz, ya her türlü şiddet kullanılarak işçi-emekçi ve kamu emekçilerinin sırtına yıkılacak; ya da işçi ve emekçilerin topyekün karşı koyuşuyla, krizin faturası, egemen sınıflara ödetilecektir. Bu gelişki, kamu emekçileri açısından ya grev ve toplu sözleşme haklarının koparılıp alınması; ya da bu haklardan yoksun bir yasal düzenlemeyle kısaca alınma bağlamında bir çözüme gebedir.

20 Aralık, kamu emekçileri mücadelesinde yürünecek hattı belirleyen bir zirvedir. Ne yazık ki, Eğitim-Sen, 20 Aralık eyleminin sağladığı olanaklardan yeterince yararlanamamış, dönemsel görevlerini yerine getiremez bir noktaya savrulmuştur. Bu tespiti haklı çıkaracak olgular nelerdir?

- 20 Aralık sonrası sürgün, soruşturma ve cezalara tepkisizlik.

- Diğer kamu emekçileri sendikaları ile mücadele birliğinden kopuş.

- 20 Nisan'a on iki gün kala taban görüşü almak adına düzenlenen bölge toplantıları ve katılmama kararı, ötesi tavırsızlık ve destek vermemesi.

Bunun nedeni, sürdürülen mücadelenin, yığınların genel çıkarları üzerinden değil; önderlik iddiasında bulunanların öznel niyet ve sendikal anlayışlarına dayanılarak yürütülmesindedir. Oysa; sınıflar mücadelesi, hak ve özgürlüklerin kazanılmasının, yürütülen mücadelenin gerçekliği üzerinden elde edilebilirliğini kanıtlamıştır.

Yaşanan somut pratik geçmiş, hak ve özgürlüklerin mücadele ile kazanılabileceği perspektifinden vazgeçildiğinin göstergesidir. Bunu olumsuzlamak mümkün değildir. Bu durumu "Geçmiş sürecinin sıkıntılıdır" söyleminin ardına gizleme bizi haklı çıkarmaz. Bu olumsuz iddialarda, dönemsel görev ve sorumluluklarımızı yerine getirmeyen bizlerin de payı vardır.

Bu tespitler ışığında Eğitim-Sen'in 4 aylık mücadele çizgisi, eğitim emekçileri mücadelesi kadar, kamu emekçilerinin de etkilemiştir. İçinde yaşadığımız gerçeklik, mücadele çizgisinin olumlu/olumsuzluğu sorusunun açık kanıtıdır. Bunun değerlendirilmesini Eğitim-Sen kamuoyuna bırakıyoruz.

Eğitim-Sen çatısı altında ilk seçim sürecine girmiş bulunuyoruz. Hukuki ve teknik açıdan benzer süreçleri daha önce de yaşadık. Bu seçim sürecinin öncekilerden daha farklı ve ayırdedici özellikleri var: Eğitim-Sen'de yığınlar henüz tutarlı bir önderlik etrafında birleştirilip kaynaştırılmamıştır. Esas olarak altını çizmek istediğim şey, seçim sürecinin Eğitim-Sen'in sorunlarının ve sorunlardan çıkış yollarının en geniş kitlelerce tartışılarak, mücadele platformunun belirlendiği bir süreç olarak yaşanması gerekliliğidir.

Kongre süreci, geçmiş sendikalarımızdan miras kalan mücadele deneylerini yok sayan, eylemsizlik, mücadeleden kopma ve savrulmaları giderecek tartışmaların; çözüm önerilerinin üretildiği bir süreç olarak yaşanmalıdır.

Eğitim-Sen kongresi, işveren açısından, kamu emekçilerinin mücadelesi için taşıdığı önemden daha büyük önem taşımaktadır. Eğitim-Sen'in taşıdığı potansiyel güç, kamu emekçilerinin sendikal hak ve özgürlük mücadelesinin kazanılmasının odağını oluşturmaktadır. Bu anlamda Eğitim-Sen'de mücadeleciler ve tutarlı bir önderlik, hem işveren açısından hem de kamu emekçileri açısından belirleyici olacaktır. Eğer, mücadeleden uzak, lobicilik önemseyen bir önderliğin Eğitim-Sen'de yaşam bulması, memur hareketi şu ana kadar baskı ve şiddet uygulayarak dağıtamayan işveren sendikaları kendi güdümüne alması anlamına gelecektir. Eğitim emekçileri, bu tehlikeleri göreberek kongre sürecine sanımalıdır. Kamu emekçilerinin tüm kazanımları buna bağlıdır.

Kamu emekçileri, 20 Aralık'ta Cumhuriyet tarihinin en önemli eylemini gerçekleştirdiler. Hükümet, 20 Aralık'ta ortaya çıkan gerçeklik üzerinden ilk defa memur hareketini ciddiye aldı. Platformunu yenileyerek, saldırı dalgasını başlattı. Ekonomik alanda: %160'lık enflasyona karşı %30'luk ücret artışları, sıfır zam dayatmaları, emeklilik yaşının yükseltilmesi, Kürt halkına yönelik yürütülen haksız savaşa ayrılan yüzlerce trilyon lira para, sistemli hale gelen zamlar... Siyasi planda ise: Gözaltında kayıplar, sürgünler, cezalar, soruşturmalar, mülki amirlere sendika kapatma yetkisini veren kararlar, sendikacı ve aydınlara yönelik cezalar, son olarak İstanbul'da Gazi-Ümraniye olaylarında belirginleşen baskı, şiddet ve katliamlar. Hukuki planda ise; Tüm Haber-Sen'in Yargıtay Hukuk Daireleri Kurulunca kapatılma kararı, yaşanan ekonomik ve siyasi krizin aşlamadığının aksine derinleştiğinin kanıtıdır.

Bu süreç içerisinde KÇSKK almış olduğu eylemsizlik kararlarını "yurtseverlik" gayretkeşliğiyle iptal etmiş, izlenen sendikal mücadele hattından koparak bu saldırıların artmasında işverene cesaret vermiştir.

Tüm bu olgular, kamu emekçilerine sendikal hak ve özgürlük mücadelemizi doğru bir hatta yürütecek, yenilenmiş bir mücadele platformu belirlemeyi zorunlu kılmaktadır.

Yenilenmiş bir mücadele platformundan ne anlaşılmalıdır?

- Kamu çalışanları, 20 Aralık'ta girilen hizmet üretiminden gelen kitlesel güçle işbirlikçi yolunda yürümelidir.

- Grevli-toplusözleşmeli sendikal hak ve özgürlüklerin kazanılmasında kitlelerin örgütü gücüne dayanmalı, lobicilik, telefon-fax protestosu türü eylemlerden vazgeçilmeli, yığınlar hükümetten beklentiye sokacak her türlü yaklaşımdan uzak durmalıdır.

- Kamuoyu oluşturma, uyarı... gibi hedeflerden çok, sürgünlerin durdurulması, cezaların geri alınması, özelleştirme, Yeni Personel Yasa Tasarısı, işten atılmaları karşı sonuç alıcı eylem hattını benimsemelidir.

- İşçi sınıfı ile birlikte mücadele ve dayanışma olanaklarını sağlayacak bir anlayışla birleşik mücadelenin altını örmelidir.

- GREV ve TİS hakkının sendikalarımızın varoluş sebebi olduğu unutulmamalı, mücadele hattı bu doğrultuda belirlenmelidir.

KÇSKK, kendini böyle bir mücadele hattına kilitleyerek, saldırıların boşa çıkarabilir. Bunun dışında izlenecek bir mücadele hattı kamu emekçilerine yapılabilecek en büyük kötülük olacaktır. Önümüzdeki süreçte ya sendikal hak ve özgürlüklerin kazanımındaki onuru taşıyacağız, ya da geri çekilmenin, boyun eğmenin onursuzluğunu...

Kamu emekçilerinin birinci yolda yürüyeceğine olan inanacım, mücadelemizde bütün arkadaşlarıma başarılar diliyorum. ■

EĞİTİM-SEN Diyarbakır Şube Başkanı HASAN KAÇAN'ın yanıtları

Bilindiği üzere 1990'larda eğitim iş kolunda, Eğitim-Sen ve Eğitim-İş olmak üzere iki sendika kuruldu. Sendikal bakış açıları ve mücadele yöntemleri konularında farklılıkları vardı. Ancak iki sendikanın kitleleri bu farklılıkları hiçbir zaman uzlaşmaz olarak görmediler. Dolayısıyla ayrılıktan birliğe varma istekleri ve çabaları her zaman sürdü. Birlik tartışmaları devam ettiği dönemlerde her zaman şunu ifade ettik; Birleşmeyi sağlasak bile belli bir dönem bütünleşme ve ortak mücadele hattını oluşturmada sorunlar olabilir, ancak bu sorunlar süreç içerisinde aşılabileceği inancını taşıdık.

Geldiğimiz süreçte görülen o dur ki Eğitim-Sen dört ayı aşkın mücadele döneminde istenilen performansı gösterememiştir. Birliği yakalaması eğitim çalışanlarına umut ve güven vermiştir. Kamu emekçilerine de bu anlamda yansımaları olmuştur. Bu olumlu hava üzerine Eğitim-Sen'in mücadele hattını çok yönlü yükseltmesi gerekmektedir. Ne var ki tersi oldu. Biraz açacak olursak; Kamu çalışanlarının kararlaştırdıkları "18 Mart Ankara Yürüyüşü" kitleye danışılmadan genel merkezlerce iptal edildi. Bu olgu kitlelerin moralini bozmuş, öne sürülen gerekçeler taktiksel olmamıştır. Ayrıca Mart ayı sonunda yine kamu çalışanlarının 2 günlük eylem talebine Eğitim-Sen zamanlama açısından uygun olmadığı gerekçesiyle katılmayacağını açıklamıştır. Bu eylemin Nisan ortalarına atılırsa daha uygun olacağı, önerisini gündemleştirmiştir. Akabinde 20 Nisan bir günlük iş bırakma eylemi gündemleşti. Eğitim-Sen, "tabanımıza danışacağım sonra katılıp katılmayacağımı bildireceğim" dedi. Bu doğrultuda 1-2 Nisan'da bölge toplantıları yapılacağı, ancak KÇSKK, merkezi düzeyde bu tarihte bir toplantı düzenlediği için Eğitim-Sen genel merkezi bölge toplantılarını 8-9 Nisan'a ertelendiği oldu. 8-9 Nisan bölge toplantılarında kitleye iki eylem önerisiyle geldi: 1- Sürgünlere, cezalara karşı 15 Nisan'da Ankara Yürüyüşü, 2-20 Nisan'da bir günlük iş bırakma. Bu iki eylemi 11 günlük süre içerisinde hazırlayıp gerçekleştirmek gerekiyordu. Haliyle taban bu kısa dönemde bunu kaldıramayacağını ifade etmiştir. Bu öneriyi böylesine kısa bir zamana sığdırmaya genel merkezin bocalayıcı yaklaşımına ve eyleme katılmama arzusuna bağlıyoruz. Sonuçta 20 Nisan iş bırakma eylemi 20 Aralık'ın gerisine düşmüş, kamu emekçilerinin gücü bölünmüş ve moralini bozmuştur.

6 Mayıs'ta Eğitim-Sen'in tek başına yaptığı Ankara Yürüyüşü coşkulu olamamış, istenilen kitleyi toplayamamıştır. Netice itibarıyla şunu söylemek mümkündür; Dört aylık Eğitim-Sen mücadelesinin kamu emekçilerinin mücadelesine önemli bir katkısı olmamıştır.

Kamu emekçileri dört yılı aşkın mücadele sürecinde fiili ve meşru bir anlayışla sınıf perspektifine denk bir doğrultuda hareket etmişlerdir. Bu çıkış geleneksel sendikacılık anlayışından farklı bir çıkıştır. Sözü edilen mücadele hattı, yönetenleri tedirgin etmiştir. Mevcut saldırılara karşı, toplumsal çürümeye karşı, anti-demokratik uygulamalara karşı kamu çalışanları, işçi sınıfı ve diğer demokratik kitle örgütleri kitlesel, sonuç alıcı ortak bir karşı koyuşu gerçekleştiremedikleri için, yönetenlere ve sermayeye cesaret vermiştir. Askeri çözüm politikalarına karşı baskı talebinin yükseltilmemesi, demokratik çözümlerin dayatılmaması, tüm sorunların birbiriyle olan bağlantılarının kurulmamasından dolayı bölük pörçük verilen mücadelenin caydırıcı ve sonuç alıcı olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla çok yönlü bunalımı yaşayan sermaye ve yönetenler şu anda önemli bir dinamizm olarak gördükleri kamu çalışanlarına saldırılarını yoğunlaştırmıştır. Bu saldırılar rastlantı değildir. Sistemin yapısal yansımalarıdır. KÇSKK'nın hayata geçirmek istediği Haziran ayı faaliyetleri olumludur. Bu programın ciddiyetle hayata geçirilmesi zorunludur.

Eğitim-Sen kongre sürecini yaşamaktadır. Bu kongre Eğitim-Sen için hayati öneme sahiptir. Bu kongreye kitleyi kucaklayabilecek, birliği pekiştirecek ve mücadele hattını sınıf ve kitlele sendikacılığı anlayışı doğrultusunda yükseltecek bir anlayışla gidilmelidir. Kamu emekçilerinin fiili ve meşru mücadele anlayışını rafa kaldıracak yeni yapılanmalar Eğitim-Sen'i süreç içerisinde geleneksel sendikacılık konumuna götürecektir. Geniş bir tabanı kucaklayan, mücadele hattını yükselten ve genişleten yapılanmalar hem Eğitim-Sen'e hem kamu emekçilerine, hem sınıf mücadelesine önemli katkılar sunacaktır. Bu anlayıştan hareketle sendikal haklarımızı elde edebilmek ve demokrasi mücadelemizi boyutlandırabilmek için kongrede dar anlayışlara, bireysel hesaplara yer verilmeksizin geniş boyutlu düşünerek ve hesaplayarak hareket etmekte yarar vardır. ■